

zū: eo mō quō cās ea q̄ de causis cōsequūt sic ī anterioribus aliqd̄ ppōit & sic eēt unus alius modus ī nullo alio loco reptus. s. q̄ ī p̄cipio proponit & colligit & ī aūrioribz solū ppōit. Quartus ī p̄cipio d̄ sēsu & sensibili ubi colligit & ppōit & ī aūrioribz nihil sit. De sc̄do duo repimz loca p̄rius ī p̄cipio eis q̄ de motu: ubi d̄cā colligit & dicēda ppōit. ī fine uero aūriorz. s. libri de sōno solūmō colligit. Scūdus ī p̄cipio de cā lōgitudis ac breuitatis uitæ tractata colligit & agēda pponit. ī fine uero anteriorz. s. de generatiōe aīaliū solūmō colligit Tertius autē modus: uidelicet q̄ ī p̄cipio colligant & pponant eadē p̄cise q̄ in fine anteriorū collecta ac proposita fuerāt cum ingeniosus non sit uerū potius nugatorius: eo non usus est Aristoteles in suis epilogis: tanq̄ Aristoteli īgeniosissimo ac ī mō scribendi eruditissimo indecēs. loca igif̄ p̄dicta numero uiginti duo sunt septē uidelicet cū in p̄cipiis materiam solum prosequitur absq̄ hoc q̄ colligat aut pponat. octo uero cū in p̄cipiis solū pponit. in q̄bus aut in p̄cipio tantū colligit. unus. sex uero cū ī p̄cipiis pponit & colligit. si tamē p̄cipium secundi de p̄tibus ēt fini metheoroz cōparat uti diximus sic erunt septē & in uniuersum uigintitria loca & modi decem aut undecim. s. tres cum in p̄cipio solūmodo prosequit̄ materiā. quatuor si in p̄cipiis tantum pponit. unus modus cū in p̄cipio solūmodo colligit. Duo modi cū in p̄cipio colligit & proponit. Imo tres si secūdus liber de partibus cōparet̄ fini quarti libri metheororum. quēadmodū ēt libro de historiis cōparabatur. Et hęc satis sint de modis decē uel undecim epilogandi quibus Aristoteles in locis uigintiduobus aut uigintitribus usus est. ex quibus partium ac libroz physicæ doctrinæ Aristotelis particio ac numerus collectus ē quos q̄dem hic ponē uoluimus ut scitis iis modis: quisq̄ faciliter illū cognoscat modū illū quo ī p̄cipiis eadē p̄cise colligunt & proponunt quæ in anterioribus collecta & proposita fuerant. qui positus est ī fine libri de partibus animalium non fuisse Aristotelis modum sed uiciatum fuisse. sicut in mox tractandis demonstraturi sumus. Cæterum anteq̄ huic primo uolumini calcē iponā circa p̄fatum librorum Aristotilis numerum nōnullæ ambiguitates dissoluende sunt.

Quod Aristoteles nullum de alimento proprium fecerit librum.

Caput. XXI.

Ira ea igif̄ quæ de libroz numero definita sunt. Primo q̄dē dubitat̄ an Aristoteles de alimento librum cōdiderit ueluti nōnulli latini sensere p̄hi. ī quoq̄ fidē eiusdem Aristotelis uerba deduci p̄t. Nam secundo de aīaliū p̄tibus libro cum de uenis loq̄ret̄ sic scripsit. (Verū cibi excrementa q̄bus nā aīalibus iuncta sint: & q̄s ob causas aptius in cōsiderāda discerendaq̄ alimēti rōne explicet̄.) In secundo quoq̄ de aīa libro dixit (Figuraliter q̄dem igif̄ qd̄ sit) suple alimentū (Dictū est. certificandū aut̄ posterius de ipso ī propriis sermōibz) Ad hoc dicimus Aristotelē de alimēto nullū p̄ticularē de eo solo edidisse librum: sed de eo sparsim in plurimis scripsisse locis. In libro enim de generatiōe & corruptiōe p̄t ei comodū fuerat de alimēto breuibz egit. ipsum uidelicet docendo esse nutritibili cōtrariū. & eius substātiā cū quātitate augmētū phibente in eodē esse. in libro quoq̄ de aīa plura secūdū loci oportunitatē de nutrimento p̄tractauit ipsum duplex esse dicens. alterum uidelicet nutritibili cōtrariū alterū simile. quo sit ut inuicē utraq̄ patiāt̄ & agāt. dicēs quoq̄ rē eadē hoc. s. s̄ba nutrite illo uero. s. magnitudine quātitatem augere. hęc igif̄ & plura alia sunt q̄ de alimēto ī libro de generatiōe & corruptione & libro de aīa scripsit Ari. plura aut̄ iis de alimēto: ī libro de aīalium generatione se p̄tractaturum pollicet̄: q̄ promissa post hęc ī p̄fato libro p̄p̄riis psoluunt̄ sermonibus. ita ut cuiq̄ notū fiat nō in uno solo codice sed ī pluribz de alimēto docuisse Ari. p̄missa aut̄ ab eo sunt hęc. Nam ī tertio de aīaliū partibz libro cū de uēis loq̄retur. tale nobis pollicitus est. (Sed quonā mō & ex quo aīalia; nutriant̄ et quo modo et uentre capiant alimētum cū de generatiōe agit̄ aptus & expectari & explicari p̄t) Ex q̄bus de alimēto tria se p̄tractaturū pollicetur. Vnū qd̄ sit alimētū ex quo oīa aluntur aīalia. Alterū quonā mō aliunde trahat̄. Tertium quo pacto in nutriti substantia cōuertat̄: Quarto ēt de p̄tibus libro cū de ea q̄ lactes dicit̄ ageret post aliq̄ dixit. (Quēadmodū autē capiāt alimētū & quo nā pacto p̄ uēas ex alimēto īgesto subeat eas p̄tes qd̄ ī uēis digerit̄. explicabit̄ cū de generatione alimentoz animalium agemus). Hęc de p̄missis. quæ p̄missa cū pluribus aliis: ī p̄misso libro per soluta sunt. hęc aut̄ sunt. Alimēti necessitas eiusdē substantia. locus unde sumant̄ uie p̄ quas trālit & diffundit̄. Nutritiōis modus ad plantarū similitudinē. Cōuersio p̄ resudationē in nutriti s̄bam. secūdū nobilitatē & ignobilitatē mēbroz: alimēti diuersitas mēbris distribuēda diuersis. Nā secūdo de aīaliū generatiōe. id qd̄ p̄rio tractaturz fuerat sic docuit. (Sed cū potētia qdē aīal sit sed īperfectū: aliunde accipiat alimētū necesse est.) Quid aut̄ esset alimētū parū ante docuit cū dixit. (Alimētū aut̄ ultimū aīalis sanguis est.) Vnde aut̄ alimētū illud ad aīal ī utero trahat̄ sic docet. (Quāobrē utero & parēte ut terra planta utit̄ ad cibū hauriendū donec perficiat̄.) Quo mō aut̄ & q̄bus uīs alimēto fetui ī utero cōsistenti aditū natura subministrauerit docuit sic dicens. (Quo circa ex corde p̄rio uenas illas duas natura descripsit. de quibus uenulæ depēdēt ī uterū ex q̄bus q̄ umbilicus uocat̄ cōstat.) Et parū post (bene aut̄ quasi radices cōtingunt uterū p̄ q̄s alimētū haurit. fetus eius. n. gratia ī utero manet.) De p̄rio cōstituente sanguine qd̄ alimētū post hoc efficit̄. subdit. (Sed p̄tinus ut in plantarū semibus iest aliqd̄ tale primum qd̄ lacteū uocat̄: sic in aīaliū materia: excrementū constitutiōis alimētū est.) Post hęc ad nutritionis modum qui & in utero & extra uterum fit se cōuertens: per comparisonem ad plantas sit scripsit. (In crementum igitur fetuū p̄ umbilicū contingit eodē quo plantis modo p̄ radices atq̄ ēt aīalibus ipsis ubi absoluta iam sunt ex eo qd̄ continentur alimento idē accedit.) Cæterum post hęc quo nam modo membra resudatione quadam alimenti & in membri naturam conuersi nutriant̄: ostendit Arist. dicens. (Per uenas igif̄ & meatulos quosq̄ alimentum resudans quēadmodū aq̄ p̄ tardiusculū funē in carnem aut carnis proportionale conuertit̄ frigore consistens &c.) Ibi. n. modum quo diuersa resudante alimento nutriant̄ membra diuerso quippe mō nūc frigore nūc alio mō sc̄dm mēbroz cōplexiōes acutissime docet. nobile. s. alimētū nobilibz ignobile ignobilibz mēbris mediocribz mediocre more p̄rissimā natura distribuēte. q̄ nobiliores cibos filiis ignobilissimos seruis bruta tractantibus medios uero mediis. Sic enim natura parens suos distribuit cibos. de quo scri

LIBER PRIMVS

bitur. (Cæterū partium unaquæq; ex alimento gignit nobilissima quoq; et potissimi principii particeps ex con-
 cocto sincerissimo primoq; alimento reliquæ necessariae & illarū gratia instituēdo ex deteriore & reliq; extremē
 risq;.) Hæc igit pro pmissorū p̄solutione dicta sint. Ex qbus oibus patet Aristotile nō in uno per se solo libro de
 alimento tradidisse, neq; unū ad hoc solū cōsecisse librū, de eo. n. & in libro de generatiōe & corruptione & i li-
 bro de aīa & i libro de aīaliū generatione plura scripsit. Tametsi iter hos oēs illi de alimēto pprii sunt sermōes
 q in libro de aīaliū generatiōe traditi sunt. Sed qcqd sit negociū de alimēto pluribus est cōe libris. & nō uni pro-
 priū. Et hoc sensit Aristoteles in secūdo de aīa libro cū dixit. (Certificādū aut postorius de ipso i propriis sermo-
 nibus.) In plurali. n. (sermonibus dixit & nō sermōe. q sermōes sunt q in libro de generatiōe & corruptione & li-
 bro de aīa facti sunt. & libro de aīaliū generatiōe magis proprie fiendi sunt. Ad hoc aut fidem est Iohānis philo-
 pomi dicti grāmatici sup̄ p̄faro Aristotiles sermone comētatio. qui colligens ea q de alimento i libro de aīa tra-
 dita sunt ad memoriā deduxit. ea q in libro de aīaliū generatione docuerat Aristoteles dicens. (Dixit enī aliquo-
 mō de nutrimento & in iis q de generatiōe & tandē uerbū Aristot. postorius) declarās dixit. (Dicit aut postorius &
 i negotio de generatiōe aīalium ad qd̄ prolongauit.) p̄ quæ uerba hic expositor putauit Aristotile nō ad unū
 de alimento se remisisse. sed ad plures i diuersis libris sermones. s. librū de generatiōe & corruptione de aīa: sed
 inter cætera ad ipsius alimenti pprios sermones i libro de aīalium generatiōe traditos. Huic et sententiæ uer-
 ba aueroy i loco hoc idē uoluerit. Ait. n. (Et dixit hoc qa sermo de nutrimento & augmēto nō p̄fici nisi in plu-
 ribus libris) quos libros ipsemet dixit esse librū de generatiōe & corruptōe librū meteorog. librū de aīa: librū
 d̄ aīaliū generatiōe. At quis d̄ alimēto i pluribus traditū sit libris uti dixim: ipsi tū magis pprii sermōes illi sūt. q
 i libro d̄ aīaliū generatiōe scripti sūt. sermōes. n. d̄ p̄mate huic libro sūt pprii cū sp̄ma generatiōis sit p̄cipiū sp̄ma
 at̄ ē aliqd̄ nutrimenti cū sit eius ultimū extremētū utile. sermōes igit de alimēto huic libro sūt pprii: & hāc rōnē
 p̄fatus iohānes i suis inuit dictis. Ari. et tertio de p̄tib; aīaliū: sermōes q d̄ alimēto i libro de aīaliū generatiōe fiūt
 ipsi alimēto magis pprios esse censuit. cū dixit. (Sed quo nā modo & ex quo aīalia nutriant & ex uentre capiūt
 alimentum: cū de generatiōe agitur aptius & expectari & explicari pōt.) Si de nutrimento i libro de aīalium ge-
 neratiōe aptius q̄ in aliis expectari debet: si in eodē et aptior sit huius explicatio quis est q nō cōfiteat sermōes
 in libro de aīalium generatiōe de alimēto factos cæteris ipsi alimēto pprios esse: nec alium p se de alimento
 solo edidisse librū. Ad hæc quarto de aīalium partibus libro hoc idem iis approbat uerbis. (Quēadmodū aut
 capiant alimētū & quo nā pacto p uenas ex alimento i gesto subeat eas p̄tes qd̄ in uenis digerit: explicabit cū de
 generatiōe alimētoq; aīalium agemus.) iis. n. librū hunc non solū de aīalium generatiōe sed de alimento quoq;
 eū nūcupauit Ari. Ad hæc illud cæteris efficacius demonstrat qd̄ i calce q̄rti de generatiōe libri epilogo sic scri-
 bit. (Sed de alimento extrinsecus ministrando aīalium atq; de generatiōe i lucē & seorsū de singulis & sumatū
 dictū iam est.) hoc. n. epilogo clare dignoscit sermōes i hoc libro p̄tractatos: non de sola aīalium generatiōe:
 sed & de alimento proprie nūcupari debere. quo fit ut liber hic nō de generatiōe sola aīalium sed et de alimē-
 to quodānō dici possit. Quod igit Aristot. nō unū de alimento solo librum ediderit sed plures cōdiderit libros i
 qbus de alimento fiunt sermones: licet illi qui in libro de aīalium generatiōe tradi sunt cæteris de alimento fa-
 ctis ppriores dici debeant: Neq; p hoc numerus librorū definitus noxā suscipiat: ex iis fatis manifestū puto.

Quod libroꝝ numerus Ari. de naturalibus adiogene positus cū nostro cōco dat numero. Caput. XXII.

Ltera dubitatio circa p̄fatu libroꝝ numerū ex diogenis laertii uerbis insurgit. Hic. n. i Aristot. uita de na-
 turalibus triginta octo p̄ elementa dicit scripsisse uolumina ultra ea nouē q nō sub elemētis de aīalibus scri-
 psisse refert. Cōposuisse quoq; dicit nō sub elemētis anatomiarū octo de anatomiarū electiōe unū. de aīa
 unū qōnū aīæ duo. de cōpositis aīalibus unū. de fabulosis aīalibus unū. de generatiōis p̄hibitiōe unū. quæ oīa
 de naturalibus p̄tractata nostri definitū. xlix. excedūt numerum. Ad hæc de aīalibus nouē iquit diogenes Aristot.
 scripsisse uolumina. nos aut. xxxi. sub quatuordecim libris cōtenta posuimus uolumina. Plinius aut ferme quin-
 quaginta quēadmodū inferius distinctius demonstrabit. Ad hoc solutionē dicimus cum superioribus q̄ naturale
 negocium duplici doceat uia. una qa talia sunt. q̄ i aīalibus libro historiarū istructa fuit. Altera pp̄ qd̄ cās uideli-
 cet naturaliū reddendo. Amplius dicimus q̄ aīaliū negociū tribus doceat unū est i bā cū operationibus propriis
 Alterum generatiōe tertiū uita cū sibi cognatis. Ea aut q̄ de naturalibus p̄ causas docent sunt ea q̄ p̄ elementa &
 elementog; ordinē ab Aristotile scripta sunt. sub quo ordie librū historiarū secundū diogenem minime posuit.
 Sunt igit secundū diogenē sub elementis de naturalibus libri numero. xxxviii. qbus si nouē historiarū addantur
 erunt nūero. xlvii. qui numerus. a. nostri sup̄ius definitio nūero duobus distat. Quæ dissonātia minia hoc cou-
 cordabit mō quoniam diogenes forte librum de morbo & sanitate cū nō uiderit nō cōputauit. librū quoq; de me-
 moria ab eo q̄ de sensū. & cū q̄ de i spiratiōe librū fortassis ab eo q̄ d̄ morte nō segregauit. uti nōnulli alii quoq;
 celeberrimi fecere uiri. de qbus trib; aut aliis huius si duo uera fuerit nostri definitus cū suo facillime cōcor-
 dabit numero. Cætera at̄ uolumina uidelicet. anathomiarū octo. & electiōe anathomiarū uel explanatiōe ad li-
 bros historiarū reducunt. potissime ad eas p̄tes q̄ de p̄tib; & generatiōe agūt. Liber at̄ de aīa & aīæ qōnes ad eū
 reducunt librū q̄ de aīa sub elemētis traditus ē quē tripartitū eē diximus. Liber at̄ de aīalibus cōpositis & ille q̄
 de fabulosis aīalibus ad eos q̄ de p̄tib; aīaliū & generatiōe & libro historiarū similiter deduci debēt. Sed ille qui
 de generatiōis p̄hibitiōe ad illū q̄ de aīaliū generatiōe d̄. quē puto illū eē quē nōnulli decimū putarūt esse hi-
 storiarū librū quē theodorus gaza fragmēta nūcupauit. i eo. n. plura generatiōe p̄hibentia p̄tractant ii igit li-
 bri q̄ndecim quis de naturalibus tractet nō tamē sub ordie elemētog; cōputati sunt. nec sub historiarū lege. q̄q;
 ueluti appendices p̄fatis libris sub elemētis cōtētis & libro historiarū dici debeāt. & si p̄fatis addant libris pro
 certo numerū nostro definitio. xlix. maiorē faciēt nō tamē cōtra nostrum sensum q̄ libros eos solos itelligimus
 q̄ naturaliū historias & libros cās reddentes sub ordine elementog; cōscripti sunt. Siue igit. xxxviii. sub elemē-